

שועלה שדכנית

אלטאי

על תל גבוה ישנה שועלה. היא לא ידעה כמה זמן ישנה. התעוררה, הניעה את אוזניה והתמחתה. "אוו-אוו! אני רעבה! הבטן נדבקת לגב.."
מרוב רעב לא חשבה על כל סכנה אלא רצה לאוהל עשוי ענפים שראתה מרחוק.
"ליד בן אדם תמיד ימצא אוכל" אמרה לעצמה
"אולי עוף, אולי עצם או פרסת סוס. לא ייכפת לי, רק ללעוס דבר מה."
אבל לא מצאה עוף ולא עצם. אפילו פרסת של סוס לא נראתה.
"כנראה האנשים האלה עזבו כבר מזמן" חשבה השועלה "ואולי בכל זאת השאירו משהו. אולי

חתיכת עור או עצם עם קצת בשר.."
היא הציצה דרך סדק בין הענפים ונדהמה. "מה קרה? למה המדורה מכוסה גבוה בעפר? מדוע בחור צעיר שוכב בלי תנועה ליד מדורה כבויה?
ולמה הוא שם את ראשו על בול עץ לא מעובד? חי הוא או מת?"
השועלה נכנסה לאוהל, משכה את הבחור באוזנו וזה פתח את עיניו - והן היו דמויות כוכבי בוקר.
"אוך, איזה בחור יפה. כל כך נאה עוד לא ראיתי"
נאנחה השועלה.
"בוקר טוב!" קראה "תהיה בריא!"
אך כל תשובה לא באה. היפהפה שוכב ושותק כמו מת.
השועלה לא התאפקה.
"מה אתה שוכב כאן, בני, בתוך הרפוש? האם לא

שמעת על מה מדברים העורבים במשך כל היום?
קאראתי-חאן קורא למחזרים מכל העולם. למכובד
ביותר הוא רוצה להשיא את בתו צ'יינאש היפה.
מדוע אינך רץ לארמון החאן? ואיך קוראים לך?"
"קוראים לי דיאלאנאש-בלי-כותונת. אינך רואה כי
המעיל שלי לבוש על גב ערום. המעיל הזה הוא
כל הרכוש שלי."

"זמה אתה עושה כאן, דיאלאנאש-בלי-כותונת,
לבדך ביער הפראי הזה?"
"אני שוכב וממתין למוות. כבר עשרה ימים לא
אכלתי דבר."

"אז מסתבר שאנו חברים! אבל הצצתי הנה בדיוק
בזמן. לא רע יהיה לך להיכנס לשבט של
קאראתי-חאן. תהיה שבע, וגם לי, השועלה, ייפול
דבר מה מהשולחן."

"את צוחקת ממני?" התרגז דיאלאנאש "אני עני,
אבל לא אתן שיצחקו ממני!"
הוא לקח את הבול שמתחת לראשו וזרק אותו על
השועלה. אך השועלה זזה והעץ רק פגע ברגל

אחורית שלה.

"אך, דיאלאנאש, דיאלאנאש" אמרה השועלה
כשהיא מלקקת את הפצע "עוד לא התחתנת עם
בת החאן ונוהג כמו בן החאן. אל לכעס סתם. אני
לא השועלה פשוטה, אלא השועלה-שדכנית. ואם
החלטתי, תראה שהכל יסתדר יפה."
והשועלה צולעת רצה אל קאראתי-חאן.
"אדון גדול, חאן כל יכול! דיאלאנאש מברך אתך!
הוא מבקש שתלווה לו לימים אחדים את הדוד
הגדול ביותר שלך. אנו רוצים למדוד שומן."
"אך את, שועלה טיפשה" צחק קאראתי-חאן
"לדיאלאנאש אין אפילו פרה אחת, אפילו טיפת
חלב אין לו. מאין ייקח שומן כדי למדוד אותו?"
"אני נשבעת באור השמש, חאן גדול, לדיאלאנאש
כל כך הרבה שומן שמילא כבר את כל הדודים עד

השוליים, הכל ממש נשפך על הארץ. התחלקתי
על השומן וכמעט שברתי רגל. אינך רואה, אני
צולעת."

קאראתי-חאן לא האמין אבל אמר:

"הנה לך הדוד. קחי אותו."

עם הדוד רצה השועלה דרך כל הישובים, כל

המחנות בסביבה:

"תנו קצת שומן לשועלה רעבה.."

נתנו לה, מי כף שומן, מי כפית שומן, והיא אספה

לאט, מילאה את הדוד והביאה לדיאלאנאש.

"קאראתי-חאן משתחוה לך עמוק ומבקש שתקבל

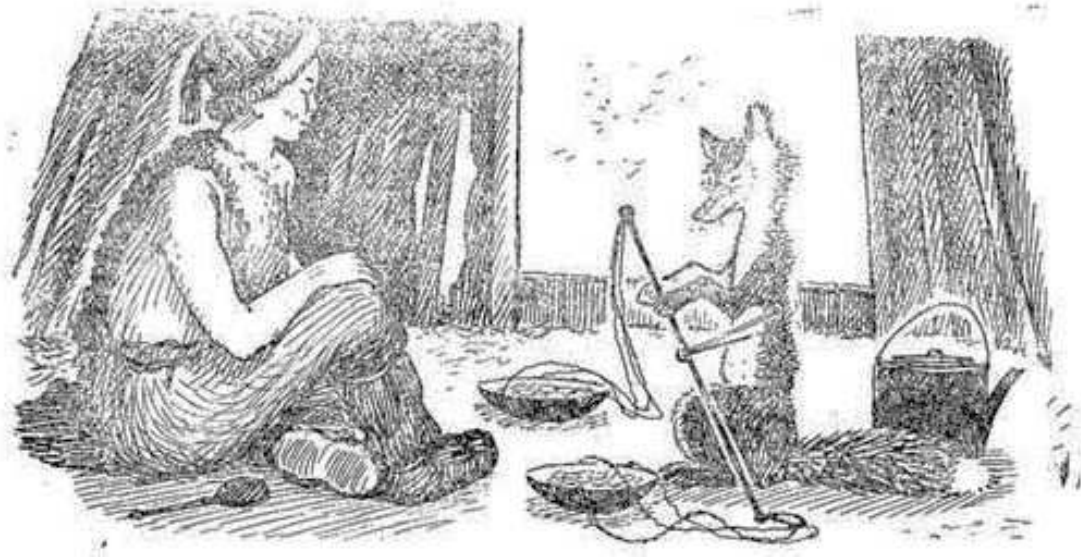
את המתנה."

דיאלאנאש הרעב אכל כמה שרק יכול היה,

השועלה שמה לו גם קצת לקערה ריקה, ומה

שנשאר בדוד הביאה לקאראתי-חאן.

"טוב" אמר החאן "קחי את המאזניים, מעניין כמה כסף אצל דיאלאנאש-בלי-כותונת! הה-הה-הה."
השועלה לקחה את המאזניים, הלכה בין הישובים,

בין המחנות, ואספה פרוטות. את הפרוטות המירה למטבעות נחושת, את הנחושת למטבעות זהב. הביאה את הכל לדיאלאנאש.
"כמה זמן עוד תשב בלי מעשה? הבט! הנה מה ששולח לך קאראתי-חאן. אני לא השועלה פשוטה.

"חאן הגדול! דיאלאנאש משתחוה לך עמוקות, מבקש שתקבל שי ממנו."
קאראתי-חאן הסתכל לתוך הדוד ונדהם. לא יכול היה לזיז את מבטו, כאילו ראה שם את הלבנה.
"אי-אי-אי.. כמה שהתעשר דיאלאנאש"
"אכן, יש לנו קצת כסף" מלמלה השועלה "אין מה להסתיר. ודיאלאנאש מבקש שתלווה לו מאזניים לזמן מה. אנו רוצים לשקול את הכספים."
"שועלה טיפשה, האם דיאלאנאש לא יכול לספור את הכסף שיש לו?"
"הו! חאן גדול! אנו כבר חמישה ימים וחמישה לילות סופרים. ממש שכל אבדתי מרוב ספירה. גם דיאלאנאש כבר מבולבל."
קאראתי-חאן רצה עוד קצת להתבדח מהשועלה אבל החיוך קפא על פניו, הצחוק נעצר בגרונו.

אני השועלה - שדכנית."

דיאלאנאש קפץ על רגליו וחיבק את השועלה.

"שועלה שלי נאמנה! תגידי לי מה לעשות, אמלא את כל מה שתאמרי."

"טוב. אחר כך נדבר. עכשיו אין לי זמן."

היא הדביקה כמה מטבעות לכפות המאזניים ורצה אל קאראתי-חאן. קאראתי-חאן ראה את המטבעות הדבוקות והשועלה שוב מיללת:

"לא ראיתי את המטבעות. כל כך הרבה כסף אצלנו שממש אין לאן לשים אותו."

וקאראתי-חאן התחיל כבר להזיע.

נעמדה השועלה על רגליים אחוריות, הניפה את זנבה מעל הכתף הימנית, כיסתה את עיניה בכפה ואמרת:

"חאן גדול, איך אוכל להתנצל? אני אמנם

מתביישת, אבל חייבת להודות. אני לא שועלה רגילה, אני שדכנית. דיאלאנאש רוצה את בתך היפה, את צ'יינאש לאישה. כשראיתי את יופיו לא יכולתי לסרב לו."

קאראתי-חאן התרגז וצעק:

"מיד אכרות את ראשך, חוצפנית, אקשור אותה לזנבך ואת זנבך אחתוך ואצווה לקשור אותו לצוואר!"

"חאן הכל יכול! שתהיה תמיד לבן כמו ארנבת ושמן כמו כבש, ושתחיה מאה שנה, שתרכב על סוסך מהר יותר מרוח! דרוש כמה שרק תרצה מוהר עבור בתך היפהפה! עבור בתך לא חבל לתת את כל הנהרות, כל אלטאי שלנו, כל האדמה השחורה!"

"אז שדיאלאנאש יביא לי אלף כבשים לבנים,

שלוש מאות שוורים יפים, מאה גמלים. ועוד יוסיף
מאה עורות של צובלים."

"כל כך מעט אתה מבקש, חאן הגדול! דיאלאנאש
לא סופר את העדרים שלו, לא חושב כמה עורות
צובלים מונחים אצלו. אני רק מפחדת לעבור את
הגשר שמעל הנהר, כשנביא את העדרים אליך.
שמה הוא יתמוטט."

"על הגשר הזה נסע על השור שלו הענק

דלבגן-אוכל-אדם, בן מאה טון, ועבר!"

"שתהיה בריא, חאן. חכה לנו בעוד שבעה ימים,
רק אל תיתן לאף אחד לעבור בדרך ועל הגשר,
עד שנגיע עם המוהר.

החאן לא הספיק לומר מילה והשועלה נעלמה

כבר.

איש לא ראה כשהשועלה רצה, איש לא ראה לאן

היא הגיעה. הרגל הפצועה הפריעה לה לרוץ, אבל
היא רצה ישר אל הנהר הגדול. הגיעה לשם, ירדה
מתחת לגשר והתחילה בשיניה החדות לכרסם את
עמודי הגשר. שבעה ימים ושבעה לילות היא
כרסמה את העמודים וביום שמיני באה אל
דיאלאנאש.

"רוץ מהר אל קאראתי-חאן! צ'יינאש היפהפה

מחכה לך!"

"ללכת במעיל כבש בלבד? אפילו בלי כותונת?"

"עזוב שטויות. מה חשובים הבגדים! רק עלה על

הגשר ויותר כבר לא בעיה שלך!"

והשועלה רצה ישר אל הנהר ושם התחילה

לצרוח:

"פנו דרך! תנו לעבור לגמלים! זהירות, שוורים

הולכים! באו לקבל את הכבשים!..."

דיאלאנאש הולך וצחק:

"מאין לך, השועלה, חוצפה כזו?"

"אני לא השועלה פשוטה, אני השועלה-שדכנית!"

דיאלאנאש עלה על הגשר, וזה – קראך –

התמוטט!

"אוי! אוי!" קראה השועלה "כל העדר אבד, עורות

הצובלים נפלו לנהר. אוי! לא חבל על העדרים, רק

תצילו את דיאלאנאש! בואו, תושיעו!"

גיבורים של החאן, על סוסים גדולים, קפצו לתוך

הנהר, לתוך זרם חזק, הוציאו את דיאלאנאש

ושמו על החוף.

שכב על החוף דיאלאנאש - ובלי כותונת היה יפה

יותר מהגיבורים בבגדים יקרים, יפה יותר מכל

אנשי החאן המקושטים באבני חן יקרים.

קאראתי-חאן הביא לדיאלאנאש מעיל מפואר

מכוסה במשי צהוב וכובע מעורות הצובלים.

מעיל המשי הצהוב האיר את דיאלאנאש כמו קרני

השמש ועיניו הביטו בשקט מתחת כובע הצובלים.

הוא הרים את ראשו מהארץ באיטיות והביט על

צ'יינאש היפהפה. ובת החאן ירדה על ברכיה,

לקחה את ידו של דיאלאנאש ועזרה לו לקום

מהאדמה.

ומיד התחילו בחגיגות החתונה. כולם שיחקו, אכלו

שומן ולשתות ארק.

ורק דיאלאנאש לבדו לא אוכל ולא שותה.

"מה מדאיג אתך?" משכה אותו השועלה בשולי המעיל.

"אין לי בחגיגה הזו לא אבא ולא אמא ולא שבעת האחים שלי."

"ואיפה המשפחה שלך?"

"הם חפרו בהרים, קרו זהב ואבן ובנו לחאן הנחשים את ארמון הזהב שלו. וכשגמרו את עבודתם, החאן בלע אותם. נשארתי יחיד, כי הייתי קטן ולא הלכתי לעבוד."

"מי שמת, לא יקום חי" אמרה השועלה "אבל הארמון שבנו יהיה שלך."

שבעה ימים חגגו את החתונה וביום הרביעי אכפו סוסים ורכבו אל דיאלאנאש.

השועלה רצה לפני כולם:

"רכבו אחריי, אראה לכם את הדרך."

רוכב קאראתי-חאן על סוסה לבנה, רוכבים החיילים-גיבורים שלו על סוסים שחורים.

דיאלאנאש דוהר על סיח אדמוני. צ'יינאש היפה יושבת על סיח לבן בן שנה.

"הי, שמעו!" קוראת השועלה שרצה לפניהם

"דיאלאנאש נוסע כאן עם הצבא שלו. שחטו

כבשים, תביאו עורות צובלים!"

היא קראה כך כל הדרך עד שגרונה נצרד. אבל

את כל האורחים האכילה בשומן והוסיפה שי

עורות. התעייפה מאוד, כי כל הזמן על שלוש

רגליים בריאות ואחת פצועה רצה, וכך והובילה

את השיירה לקרבת הארמון הזהוב של חאן

הנחשים.

דיאלאנאש.

תהי בריאה, השועלה, שועלה-שדכנית!

"הי, נחשים! מתקרב הנה דיאלאנאש עם חיילים וגיבורים. הוא רוצה להתנקם על אבא שלו, על אמא, על שבעת האחים! יהרוג את כולכם!"
"מה עלינו לעשות? איך נוכל להציל את נפשנו?"
"צאו כולכם לאחו הקצור. תמצאו ערמת חציר גדולה ותסתתרו בה" יעצה להם השועלה.
כל הנחשים הארסיים יצאו לאחו והסתתרו בערמת החציר היבש, והחאן שלהם נכנס עמוק לאמצע הערמה. ואז השועלה הכתה אבן באבן, הדליקה נצוץ והחציר עלה באש עד השמיים. כל הנחשים, עם החאן שלכם, נשרפו כליל.
השועלה רצה מול דיאלאנאש:
"סע לארמון הזהב שלך. ולי תן רק עצם קטנה עם קצת בשר עליה, וארוץ ליער אל השועלונים שלי."
לקחה עצם ונעלמה. יותר כבר לא ראה אותה